# Yhteenveto raportista ‘Sales of veterinary antimicrobial agents in 19 EU/EAA countries in 2010’

Euroopan lääkevirasto, EMA, on julkaissut raportin eläinten mikrobilääkkeiden kulutuksesta, jonka tilastot perustuvat 19 Euroopan maan vuoden 2010 pakkauskohtaiseen myyntiin. Tiedot on ensimmäistä kertaa kerätty yhtenäisellä menetelmällä ja raportti on laajuudessaan ainutlaatuinen maailmassa. Osa maista on jo pidempään seurannut eläinten mikrobilääkkeiden kulutusta, osa vasta muutaman vuoden. Kahdeksan maata on liikkeellä ensimmäistä kertaa, mikä on huomioitava tulosten tarkastelussa. Luotettavan perustason selvittämiseen tarvitaan yleensä kolmesta neljään vuotta.

Kymmenessä maassa tilastot perustuvat lääketukkukauppojen myyntitietoihin, viisi maata sai tiedot myyntiluvan haltijoilta. Osalla tiedonlähteenä ovat apteekit ja muutamalla edellisten yhdistelmät, sekä rehutehtaat. Useat maat ovat joutuneet muuttamaan tietojen keräys- ja raportointitapaa yhtenäisen protokollan mukaiseksi.

### Eläinten määrä huomioitu

Myyntidata on raportissa normalisoitu tuotantoeläinten lukumäärän mukaan, myös maiden välinen eläinkauppa on laskennassa otettu huomioon. Normalisoinnista käytetään termiä populaation korjauskerroin (population correction unit, PCU) ja kulutusta tarkastellaan mg/PCU-yksikköinä, sekä suhteellisina osuuksina. Koirien ja kissojen lukumäärästä ei ole olemassa kattavia tilastoja, joten niitä ei ole huomioitu PCU-laskennassa. Vastaavasti tablettien myyntimäärä on vähennetty kokonaismyynnistä, sillä näitä käytetään lähes yksinomaan lemmikkieläimille. Eri eläinlajien lääkintätarve vaihtelee huomattavasti, joten eläinlajien erilainen jakauma eri maissa tulee huomioida PCU-korjattujen tulosten tarkastelussa. Raportissa korostetaan että PCU on tekninen yksikkö, eikä todellista eläinpopulaatiota kuvaava tarkka arvo.

### Lääkitäänkö eläinryhmiä vai -yksilöitä?

Lääkemuotojen perusteella voi päätellä, käytetäänkö valmisteita yksilöiden vai eläinryhmien hoitoon. Kun kerralla täytyy hoitaa suuria määriä tuotantoeläimiä, käytetään esisekoitetta (premix), oraaliliuosta tai -jauhetta. 19 maan yhteistuloksissa 90 % mikrobilääkkeistä annettiin eläimille ryhmälääkintään sopivina valmisteina, 9 % injektiovalmisteina ja 1,2 % paikallisesti utareeseen annosteltavina valmisteina. Ryhmälääkkeiden kulutuksessa eri maiden välillä oli huomattavia eroja. Esimerkiksi Suomessa suurin osa valmisteista annetaan eläimille injektioina ja ryhmälääkintään sopivien lääkemuotojen osuus oli noin 36 %.

### Kulutustiedot lääkeryhmittäin

Lääkeryhmistä eniten Euroopassa käytettiin tetrasykliinejä (39 %), penisilliinejä (23 %) ja sulfonamideja (11 %). Suomessa eniten myytyjä olivat penisilliinit (54 %), sulfonamidit (21 %) ja tetrasykliinit (14 %). Maailman terveysjärjestön, WHO:n, listaamien ihmisten hoidossa kriittisen tärkeiden mikrobilääkkeiden eli kolmannen ja neljännen polven kefalosporiinien, fluorokinolonien ja makrolidien osuus 19 maan kokonaismyynnistä oli 0,2 %, 2,2 % ja 6 %. Suomessa vastaavat osuudet olivat 0,04 %, 0,6 % ja 4,5 %.

Raportissa on myös kuvattu lääkemuotojen kulutuksen jakaantuminen lääkeryhmittäin. Yhteistuloksissa tetrasykliinit menevät lähes yksinomaan eläinryhmien lääkintään (97 %), samoin suurin osa penisillineistä (76 %). Kolmannen ja neljännen polven kefalosporiineja on saatavana ainoastaan yksilölääkintään tarkoitetuissa valmisteissa eli injektioina ja utaretuubeina. Sekä fluorokinoloneja, että makrolideja käytetään erityisesti ryhmälääkkeinä (78,5 % ja 92 %). Suomessa

tetrasykliineistä 70 % myytiin ryhmälääkkeinä, penisilliineistä 1–2 % ja makrolideista yli 95 %. Fluorokinoloneja on Suomessa tuotantoeläimille ainoastaan injektiovalmisteina.

### Erojen taustalla monia syitä

Kokonaiskulutuksessa ero eniten ja vähiten myyneiden maiden välillä oli jopa 30-kertainen. Kulutukseen vaikuttaa muun muassa eläinpopulaatioiden erilainen jakauma eri maissa. Myös lääkevalikoima, käytettävä annostaso sekä kuurin pituus eri maissa voivat vaihdella. Edellä mainitut asiat selittävät vain osittain suuret erot maakohtaisessa kulutuksessa ja myös muita tekijöitä on otettava huomioon. Esimerkiksi mikrobilääkkeiden hallittuun käyttöön on Suomessa ja muissa Pohjoismaissa kiinnitetty huomiota jo vuosien ajan.